

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Закарпатського угорського інституту
імені Ференца Ракоці ІІ,
протокол №2 від 30.03.2021 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими Вченою радою,

протокол №_3_ від _25.03.2024 р.
протокол №_6_ від _26.06.2024 р.
протокол №__ від _04.2025 р.

Уведено в дію наказом ректора
№__ від _24._ .04._2025 р.

Ректор _____ Черничко С.С.

ПРОЄКТ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
БАКАЛАВР
А «ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА»
А4 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА»
А4.03 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)»

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти предметної спеціальності А4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає першому (бакалаврському) рівню вищої освіти та шостому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Освітня програма є нормативним документом Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, в якому визначається нормативний термін і зміст навчання, форми атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та навчальної підготовки фахівця зі предметної спеціальності А4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)».

Розроблено проектною групою у складі:

1. **Молнар Федір Федорович**, доктор філософії (PhD) у галузі «Історичні науки», доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II., гарант освітньої програми.
2. **Чотарі Юрій Юрійович**, кандидат історичних наук, доктор філософії (PhD) у галузі «Історичні науки», завідувач кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.,
3. **Самборовські-Нодь Ібоа Іванівна**, кандидат історичних наук, доктор філософії (PhD) у галузі «Історичні науки», доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.
4. **Молнар Д. Єлизавета Олександрівна**, доктор філософії у галузі «Історичні науки», доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.
5. **Гіді Еліза Миколаївна**, здобувачка освіти III-го курсу бакалаврської освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Варга Жужанна**, доктор історичних наук, керівник Докторської програми з історичних наук Наукового університету ім. Л. Етвеша (м. Будапешт, Угорщина); член правління European Rural History Organisation (Європейської організації сільської історії).
2. **Кантор Йосип Йожефович**, керівник Відділу освіти, культури, молоді та спорту Великодобронської ОТГ Ужгородського району Закарпатської області.
3. **Левдар Андреанна Андріївна**, вчитель історії Карачинського греко-католицького ліцею імені єпископа Олександра Стойки.

Гарант освітньої програми **Молнар Федір Федорович**, доктор філософії (PhD) у галузі «Історичні науки», доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
підготовки бакалавра зі спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

Складові	Опис освітньої програми
1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, Кафедра історії та суспільних дисциплін
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	А Освіта/Педагогіка
Спеціальність	А4 Середня освіта
Предметна спеціальність	А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Міжнародний стандарт класифікації освіти ISCED-F 2013	Broad field: 01 Education Narrow field: 011 Education Detailed field: 0114 Teacher training – History and Civic Education
Форми навчання	Інституційна (денна, заочна)
Освітня кваліфікація	Бакалавр середньої освіти за спеціальністю “Середня освіта (Історія та громадянська освіта)”
Професійна кваліфікація	Вчитель історії та громадянської освіти, викладач закладу фахової передвищої освіти
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр середньої освіти. Середня освіта (Історія та громадянська освіта) Вчитель історії та громадянської освіти, викладач закладу фахової передвищої освіти

Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний. Термін навчання 3 роки і 10 місяців. Обсяг освітньої програми бакалавра на базі повної загальної освіти: 240 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Міністерства освіти і науки України ІП №7006907 строком до 1 липня 2028 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти.
Мова викладання	українська, угорська
Термін дії освітньої програми	До чергової акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://kmf.uz.ua/uk/osvitni-programi/

2 – Мета освітньої програми	
Освітня програма спрямована на забезпечення фундаментальної теоретико-практичної та науково-методичної підготовки істориків, які у процесі підготовки набувають глибоких фундаментальних знань для виконання професійних завдань та обов'язків вчителя історії в умовах розвитку сучасного інформаційного суспільства. Надати студентам освіти в галузі історії та громадянської освіти з широким доступом до працевлаштування; підготувати студентів до навчально-виховної, науково-методичної, організаційної діяльності; сформувати відповідні компетентності для подальшого навчання і особистісного розвитку.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність)	А Освіта/Педагогіка А4 Середня освіта А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Орієнтація освітньої програми	Освітня програма орієнтована Орієнтована на підготовку вчителя історії та громадянської освіти, у рамках якої можлива подальша професійна та наукова кар'єра. Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах середньої освіти (за предметною спеціальністю). Цілі навчання: формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу середньої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності. Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, наукові концепції та принципи фундаментальних і прикладних наук галузі, достатні для формування предметних компетентностей за відповідними спеціальностями, теоретичні основи наук про освіту, загальної і вікової психології, методики навчання (за спеціальностями) у закладах загальної середньої освіти. Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, методи відповідних наук, освітні технології та методики формування компетентностей за відповідними спеціальностями в закладах загальної середньої освіти, моніторинг педагогічної діяльності, інформаційно-комунікаційні технології.

	<i>Інструментарій та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; технологічне обладнання і програмне забезпечення; бібліотечні ресурси та технології; бази для проведення навчальних і виробничих практик.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма передбачає оволодіння комплексом компетентностей у сфері історичної науки, необхідних для розв'язання комплексних проблем історії та громадянської освіти, проведення наукових досліджень з історії та громадянської освіти та здійснення педагогічної діяльності.
Особливості програми	Освітня програма спрямована на підготовку вчителів історії та громадянської освіти з правом викладання у закладах загальної середньої освіти. Унікальністю програми, що відповідає меті створення закладу, є підготовка педагогічних кадрів до роботи в умовах мультиетнічного регіону. Важливою особливістю є також підготовка майбутніх учителів до викладання в школах українською та угорською мовами. Декілька дисциплін можуть викладатися англійською або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. Для поглибленого вивчення цих мов студентам пропонуються додаткові безкоштовні курси. Програма також передбачає можливість участі в міжнародних академічних мобільностях. Освітня програма має практичну орієнтацію. Передбачені спеціальні види практик: педагогічна практика, до складу якої входять археологічна, краєзнавча, музейна, архівна та літня практики.
4 – Придатність випускників до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом у загальноосвітніх навчальних закладах освіти, ліцей та установах освіти різного рівня освіти і форм власності. Бакалавр середньої освіти має право працювати у сферах загальної, профільної освіти, що визначені у Національній рамці кваліфікацій та Національному класифікаторі України (Класифікатор професій (ДК 003:2010) (зі змінами №12, затвердженими наказом Міністерства економіки України від 23 червня 2023 року №

	6312): 1229.6/24622/81 Керівник гуртка 232 Викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та вчителі закладів загальної середньої освіти. 2320 Викладачі середніх навчальних закладів: - 2320 Вчитель середнього навчально-виховного закладу - 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу - 2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу - 2320 Методист заочних шкіл і відділень 2352 Інспектори навчальних закладів: - 2352 Інспектор шкіл 2359 Інші професіонали в галузі навчання 3119/24772 Стажист-дослідник 3340 Лаборант (освіта)
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти.

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання передбачає проведення лекцій, семінарських та практичних занять, самостійної роботи з можливістю консультацій з викладачем, підготовка бакалаврської роботи; проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні технології навчання. Студентоцентроване і проблемно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі. Підсумкова атестація відбувається у вигляді захисту бакалаврської роботи.
Оцінювання	Застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання усіх видів аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності студентів (поточний, модульний, підсумковий контроль). Методи поточного оцінювання, якими визначається рівень засвоєння знань з дисциплін загальної, професійної та практичної підготовки: виконання творчих і тестових завдань, контрольних робіт, усного та письмового опитування, виступів (доповідей), презентацій, захисту проєктів. Підсумковий семестровий контроль – усні, письмові, комбіновані екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю, тестування, захист курсових робіт, звіти з практик. Атестація – публічний захист кваліфікаційної (бакалаврської) роботи.
6 – Перелік обов'язкових компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти, викладати історію (всесвітню та вітчизняну) в рамках середньої школи, розв'язувати задачі шкільного та вище шкільного рівня, розуміти сучасні тенденції історії та історичних процесів. Вміти застосовувати сучасні досягнення історичної науки та педагогіки для викладання в середній школі, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю. ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі. ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів). ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку. ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
-------------------------------------	---

Фахові компетентності (ФК)	ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету. ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності. ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів. ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання. ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
-----------------------------------	--

Компетентності предметних спеціальностей (ПК)	ПК1. Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін. ПК2. Знання сучасних досліджень в галузі історії. ПК3. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу. ПК4. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь. ПК5. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот. ПК6. Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності. ПК7. Знання наукових основ методики навчання історії, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій. ПК8. Знання змісту та завдань організації допрофільної підготовки учнів. ПК9. Знання нових підходів до шкільної історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції. ПК10. Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду.
7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
Програмні результати навчання (РН)	РН1. <i>Відтворює</i> основні концепції та принципи педагогіки і психології; <i>враховує</i> в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів. РН2. <i>Демонструє</i> вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання. РН3. <i>Називає і аналізує</i> методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх

освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН6. *Називає і пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук, *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, *обґрунтовує* необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

РН14. *Знати* основні запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на

	рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вмінні застосувати їх в професійній діяльності.
Програмні результати навчання для предметних спеціальностей (ПРН)	ПРН1. Демонструє знання змісту фундаментальних і спеціальних галузей історичної науки та спеціальних історичних дисциплін, пояснює і характеризує історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку. ПРН2. Знає і аналізує сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та імплементує знання у навчальну і практичну діяльність. ПРН3. Орієнтується в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперує спеціальною термінологією. ПРН4. Демонструє інтегроване мислення, пояснює цілісну картину суспільно-історичного розвитку через міжпредметні зв'язки. ПРН5. Використовує краєзнавчу складову курсу історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; розуміє й популяризує історико-культурну спадщину України та світу. ПРН6. Працює з джерелами інформації, інтегрує їх у зміст навчання історії, представляє та обговорює відображені в них факти, явища, події, визначає власну позицію щодо суперечливих питань. ПРН7. Знає зміст шкільних курсів історії, проектує і здійснює навчальний процес, обирає оптимальні компетентнісно орієнтовані методики навчання історії, уміє оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці. ПРН8. Володіє здатністю до розкриття інтелектуального і творчого потенціалу здобувачів середньої освіти засобами змісту предметних галузей та курсів за вибором. ПРН9. Цінує різноманіття та мультикультурність; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, керується в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва. ПРН10. Усвідомлює цілі, мотиви власної педагогічної діяльності, стійко прагне до набуття та вдосконалення професійних компетентностей.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють підготовку бакалаврів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр інституту, серед яких доктори, кандидати наук, доктори філософії, професори, доценти, старші викладачі. Викладачі, що забезпечують реалізацію даної програми, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у фахових виданнях які індексуються у наукометричних базах, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Всі науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації відповідно до укладених графіків, наукові консультанти освітніх установ, ведучі гуртків, курсів.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення повністю забезпечує професійну підготовку бакалаврів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», повністю відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес здійснюється в спеціалізованих кабінетах, оснащених мультимедійним обладнанням. Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, пунктів харчування, актового залу, спортивного залу, стадіону та спортивних майданчиків, медичного пункту.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення професійної підготовки бакалаврів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» відповідає ліцензійним вимогам. Бакалаври користуються фондами бібліотеки інституту. Навчально-методичні комплекси дисциплін розроблені відповідно до вимог.

9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Програма передбачає національну кредитну мобільність – участь студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу (в Україні або за кордоном), проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність студентів здійснюється на підставі укладення угод про співробітництво між іноземним закладами вищої освіти та інститутом. Згідно з програмою Європейського Союзу – ERASMUS+ (https://kmf.uz.ua/hu/erasmus/), що підтримує проекти співпраці, партнерства, заходи і мобільність у сфері освіти та професійної підготовки. Згідно з угодами між закладами вищої освіти Угорщини та Карпатського басейну за програмою мобільності «Маковець», що <u>підтримує академічну мобільність здобувачів вищої освіти</u> .
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Шифр за ОПП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни практичної та професійної підготовки, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма контролю
1	3	4	5
	ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП		
ЗП1	Філософія	3	залік
ЗП2	Українська мова за професійним спрямуванням	3	екзамен
ЗП3	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	екзамен
ППП1	Психологія	4	екзамен
ППП2	Археологія	4	екзамен
ППП3	Спеціальні історичні дисципліни	4	екзамен
ППП4	Всесвітня історія	39	екзамен
ППП5	Сучасні інформаційні технології в історії	3	залік
ППП6	Історія первісного суспільства	3	залік
ППП7	Історичне краєзнавство	3	залік
ППП8	Історія України	26	екзамен
ППП9	Історія угорського народу	25	екзамен
ППП10	Педагогіка	6	залік, екзамен
ППП11	Теорія та методика навчання історії	8	залік, екзамен

ППП12	Основи наукових досліджень	3	залік
ППП13	Основи музеології та архівознавства	3	залік
ППП14	Громадянська освіта в школах України	3	залік
ППП15	Основи історії суспільства та політики	4	екзамен
ППА1	Педагогічна практика	27	залік
ППА2	Переддипломна практика	3	залік
ППА3	Атестація	3	екзамен
	Загальний обсяг обов'язкових компонентів:	180	
		кредитів	
	ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП		
	Каталог вибірових дисциплін (разом 60 кредитів)		
	Загальний обсяг вибірових компонент	60 кредитів	
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240 кредитів	
	Базова загальношкільська підготовка*	3	
БЗВП	Теоретична частина базової загальношкільської підготовки	3	залік

ППП12	Основи наукових досліджень	3	залік
ППП13	Основи музеології та архівознавства	3	залік
ППП14	Громадянська освіта в школах України	3	залік
ППП15	Основи історії суспільства та політики	4	екзамен
ППА1	Педагогічна практика (археологічна та краєзнавча практика)	3	залік
ППА2	Педагогічна практика (музейна та архівна практика)	3	залік
ППА3	Педагогічна практика (в закладах загальної середньої освіти)	18	залік
ППА4	Літня педагогічна практика	3	залік
ППА5	Переддипломна практика	3	залік
ППА6	Атестація	3	екзамен
	Загальний обсяг обов'язкових компонентів:	180	
	ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП		
	Загальний обсяг вибіркового компонент	60	
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240	
	Базова загальношкільська підготовка*	3	
БЗВП	Теоретична частина базової загальношкільської підготовки	3	залік

* Освітній компонент «Теоретична частина Базової загальношкільської підготовки» обов'язково проходять громадяни України чоловічої статі, які навчаються за денною формою здобуття вищої освіти.

Від проходження базової загальношкільської підготовки звільняються ті з них, які:

- визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;
- до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;
- проходили військову службу;
- мають сертифікат про проходження базової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності;
- здобувачі вищої освіти – іноземні громадяни.

Інших причин звільнення від БЗВП законодавством не передбачається.

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувача вищої освіти передбачає комплексний атестаційний екзамен з профільюючих дисциплін та захист кваліфікаційної роботи. За умови успішного проходження атестації випускник отримує документ встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: Бакалавр середньої освіти (Історія та громадянська освіта).
Вимоги до атестаційного Екзамену	Комплексний атестаційний екзамен має на меті встановлення сформованості у здобувачів освітнього ступеня бакалавр програмних результатів навчання з предметної спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) присудження кваліфікації відповідно до визначених критеріїв оцінювання.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна бакалаврська робота є описом досліджуваних проблем, процесів, явищ має бути конкретним, з доказами, без марнослів'я. Треба проявити уміння послідовного викладу явищ при одночасному їх аналізі. Слід віддавати перевагу головним, вирішальним фактам, а не дрібним деталям, для чого важлива попередня класифікація початкового матеріалу. Робота має демонструвати вміння автора використовувати надбані компетентності та результати навчання, логічно, на підставі сучасних наукових методів викладати свої погляди за темою дослідження, робити обґрунтовані висновки і формулювати конкретні пропозиції та рекомендації щодо розв'язаної задачі, а також ідентифікувати схильність автора до наукової або практичної діяльності. Об'єктами дослідження можуть бути різноманітні явища, історичні процеси, а також методичні питання викладання історії та громадянської освіти. У кваліфікаційній роботі здобувач має продемонструвати здатність інтегрувати результати дослідження історичних питань і явищ у контекст освітнього процесу. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недоброчесності. Вимоги до змісту, обсягу і структури бакалаврської роботи визначаються закладом вищої освіти. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена у репозиторії закладу вищої освіти.
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	У процесі публічного захисту претендент бакалаврського ступеня повинен показати уміння чітко і упевнено викладати зміст виконаних досліджень, аргументовано відповідати на запитання і вести наукову дискусію.

Доповідь студента повинна супроводжуватися презентаційними матеріалами та пояснювальною запискою, призначеними для загального перегляду.

4. Система внутрішнього забезпечення якості освіти

У ЗВО функціонує [система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти](#) (система внутрішнього забезпечення якості відповідно до [Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II](#)), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників у формі стажування або проходження курсів підвищення кваліфікації;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, рівні вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

В ЗУІ ім. Ференца Ракоці II діє [Рада із забезпечення якості вищої освіти](#), [Відділ моніторингу освітнього процесу](#), [Студентське самоврядування](#). Механізм створення та періодичного перегляду освітньої програми закладено у документі [«Методичні рекомендації до складання та оновлення освітніх програм в ЗУІ ім. Ф. Ракоці II»](#).

Проектна група здійснює моніторинг освітньої програми, що передбачає аналіз та оцінювання змісту та актуальності програми, зміну потреб суспільства та ринку праці, навчального навантаження, навчальних досягнень та успішності здобувачів вищої освіти, очікувань, потреб та задоволеності здобувачів вищої освіти щодо програми, відповідності навчального середовища меті освітньої програми.

Група забезпечення (науково-педагогічні працівники) організаційно супроводжує процес підготовки здобувачів вищої освіти протягом усього терміну навчання, аналізує її актуальність, відповідність освітньої програми чинним нормативним документам, рекомендаціям МОН України, вимогам роботодавців та спільноти здобувачів та, за необхідності, розробляє зміни до навчальних планів та іншої документації.

Постійний аналіз і оцінювання освітньої програми здійснюється також іншими учасниками моніторингу освітнього процесу, зокрема, студентами після вивчення навчальних дисциплін; зовнішніми стейкхолдерами – випускниками, які працюють за спеціальністю, роботодавцями тощо.

ЗУІ ім. Ференца Ракоці II впроваджує концепцію студентоцентрованого навчання. З метою підвищення якості освітнього процесу в інституті, а також з метою покращення якості послуг, що надається інститутом, у кожному семестрі проводиться обов'язкове [анкетування](#). Результати анкетування використовуються для вдосконалення освітньої програми. Зауваження та пропозиції зацікавлених сторін у освітню програму розміщено на офіційному сайті ЗУІ ім. Ференца Ракоці II.

Впроваджено механізм оцінювання досягнень здобувачів, науково-педагогічних працівників на основі рейтингів науково-дослідної, методичної та організаційної роботи, а також рейтингування викладачів за результатами анкетування здобувачів вищої освіти. Він закладений у [Положенні про систему рейтингового оцінювання та атестацію науково-педагогічних кадрів](#).

В ЗУІ ім. Ференца Ракоці II підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників здійснюється за такими видами: навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо. Забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес за освітньою програмою, відбувається на регулярній основі. Ведеться робота над посиленням практичної складової підвищення їхньої кваліфікації у системі неформальної та інформальної освіти, зокрема, шляхом проходження стажувань в установах та організаціях у межах України та закордоном, участі у міжнародних проєктах, грантових програмах, навчання за сертифікаційними програмами.

Популяризація принципів академічної доброчесності, їх впровадження в освітньо-наукову діяльність інституту здійснюється на основі [Положення про академічну доброчесність в ЗУІ](#).

Система забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Нормативні посилання

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Постанова Кабінету міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>

2. Постанова Кабінету міністрів України від 30.08.2024 № 1021 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

3. Наказ МОНУ від 04 березня 2024 р. №260 «Про затвердження переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізацій предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацій спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та 016 Спеціальна освіта, за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення (набере чинності після державної реєстрації та офіційного опублікування)». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-pereliku-predmetnih-specialnostej-specialnosti-014-serednya-osvita-za-predmetnimi-specialnostyami-specializacij-predmetnoyi-specialnosti-01402-serednya-osvita-mova-ta-zarub>

4. Постанови КМУ від 15 грудня 2023 р. № 1322 «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках» та Листа МОНУ №1/2081-24 від 06.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-%D0%BF#Text>

5. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. Наказ № 898 МОН України від 25.07.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0898729-23#Text>

6. Проект стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 «Середня освіта» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. <https://mon.gov.ua/ua/news/monproponuye-do-gromadskogo-obgovorenniya-proyekt-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti014-serednya-osvita-na-pershomu-bakalavrskomu-rivni-vishoyi-osviti>

7. Національна рамка кваліфікацій та Національний класифікатор України (Класифікатор професій (ДК 003:2010) (зі змінами №12, затвердженими наказом Міністерства економіки України від 23 червня 2023 року № 6312)

8. Про вищу освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII (останні зміни від 25.09.2020). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

9. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

10. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#n5>.

11. Зміни до Національного класифікатору "Класифікатор професій" ДК 003:2010: Наказ Мінекономіки від 18.08.2020 № 1574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1574915-20#Text>.

12. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (останні зміни від 01.02.2017).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

13. Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін. Листа МОНУ № 1/9-120 від 11.03.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-120729-15#Text>

14. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ МОН України у редакції від 30.04.2020 р. № 584. URL:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx

15. Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)" Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736-20 від 23 грудня 2020 р. URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99>

16. Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти: Наказ №1006 МОН України від 11.11.2022 р.

17. Рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21 червня 2022 р. про історико-культурну складову освітнього процесу / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. 2022. URL: <https://bit.ly/3R1rpQG>

Корисні посилання та додаткові інформаційні джерела:

18. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf

19. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт. В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НБЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

20. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ: ДП «НБЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.

21. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013). – Montreal: UNESCO Institute for Statistics, 2014. – Режим доступу: <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>

Освітня програма оприлюднюється на сайті інституту. Освітня програма підлягає перегляду відповідно до змін нормативної бази України в сфері вищої освіти, але не рідше одного разу на рік.

Керівник проєктної групи
(гарант освітньої програми)

Молнар Ф.Ф.

Завідувач кафедри

Чотарі Ю.Ю.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Матриця відповідності загальних та фахових компетентностей компонентами освітньої програми

	ЗП1	ЗП2	ЗП3	ППП1	ППП2	ППП3	ППП4	ППП5	ППП6	ППП7	ППП8	ППП9	ППП10	ППП11	ППП12	ППП13	ППП14	ППП15	ППА1	ППА2	ППА3
ЗК1	+	+		+	+	+	+		+		+	+		+	+				+		
ЗК2					+	+	+	+	+	+	+	+			+					+	+
ЗК3		+	+								+										+
ЗК4					+	+		+				+			+	+				+	
ЗК5	+												+	+			+		+		+
ЗК6			+	+				+					+	+					+		+
ЗК7		+								+	+		+				+	+			
ЗК8			+				+		+	+						+		+		+	
ЗК9				+									+	+					+		
ЗК10	+			+			+			+		+				+	+	+			
ЗК11	+																+	+			
ФК1	+	+			+	+	+		+	+	+	+			+	+		+		+	
ФК2	+	+	+								+										
ФК3			+	+			+						+	+		+	+		+	+	+
ФК4	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+			+	+
ФК5					+	+		+				+			+				+		+
ФК6	+												+					+			
ФК7				+									+	+					+		
ФК8				+									+						+		
ФК9								+						+				+	+		+

Додаток 2

Матриця відповідності предметних компетентностей компонентами освітньої програми

	ЗП1	ЗП2	ЗП3	ППП1	ППП2	ППП3	ППП4	ППП5	ППП6	ППП7	ППП8	ППП9	ППП10	ППП11	ППП12	ППП13	ППП14	ППП15	ППА1	ППА2	ППА3
ПК1		+			+	+	+		+		+	+			+				+	+	
ПК2		+	+			+	+	+		+	+	+			+	+			+		
ПК3						+	+		+		+	+				+			+		+
ПК4	+				+				+						+	+	+	+	+		
ПК5		+	+				+			+	+	+				+		+		+	
ПК6	+		+		+	+		+		+				+	+			+		+	
ПК7				+				+					+	+						+	+
ПК8				+									+	+							
ПК9	+			+									+	+			+				+
ПК10				+									+	+			+				+

Додаток 3

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми

	ЗП1	ЗП2	ЗП3	ППП1	ППП2	ППП3	ППП4	ППП5	ППП6	ППП7	ППП8	ППП9	ППП10	ППП11	ППП12	ППП13	ППП14	ППП15	ППА1	ППА2	ППА3
РН1				+									+				+				
РН2		+	+								+										
РН3								+					+	+			+				
РН4						+		+					+	+						+	+
РН5				+									+	+						+	+
РН6				+																	
РН7	+	+			+	+	+		+	+	+	+			+	+		+		+	
РН8	+	+	+				+				+							+			
РН9								+		+					+	+					+
РН10			+		+	+		+	+	+		+			+	+					
РН11				+														+			
РН12	+												+	+					+	+	+
РН13							+				+						+	+	+		
РН14	+													+			+	+			

Додаток 4

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання для предметних спеціальностей (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ЗП1	ЗП2	ЗП3	ППП1	ППП2	ППП3	ППП4	ППП5	ППП6	ППП7	ППП8	ППП9	ППП10	ППП11	ППП12	ППП13	ППП14	ППП15	ППА1	ППА2	ППА3
ПРН1						+	+		+		+	+			+					+	
ПРН2		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+		
ПРН3			+			+	+		+	+	+	+			+		+	+			
ПРН4	+				+		+		+	+						+		+	+		+
ПРН5		+			+					+	+	+				+	+		+	+	
ПРН6	+				+			+						+		+			+	+	
ПРН7								+						+							+
ПРН8				+									+	+							
ПРН9	+			+									+				+	+			+
ПРН10				+									+	+						+	+

Додаток 5

Структурно-логічна схема освітньої програми

1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
ППП 1. Психологія	ППП 4.2 Всесвітня історія (Середні віки)	ЗП 1. Філософія	ППП 4.3 Всесвітня історія (Нові часи)	ППП 4.3 Всесвітня історія (Нові часи)	ЗП 2. Історична термінологія у сучасній українській мові	ППП 4.4 Всесвітня історія (Новітні часи)	ЗП 3. Іноземна мова за професійним спрямуванням
ППП 2. Археологія	ППП 8.1 Історія України (Давня історія, Середні віки)	ППП 4.3 Всесвітня історія (Нові часи)	ППП 8.2 Історія України (Нові часи)	ППП 8.2 Історія України (Нові часи)	ППП 4.4 Всесвітня історія (Новітні часи)	ППП 8.3 Історія України (Новітні часи)	ППП 4.4 Всесвітня історія (Новітні часи)
ППП 3. Спеціальні історичні дисципліни	ППП 9.1 Історія угорського народу (Середні віки)	ППП 8.2 Історія України (Нові часи)	ППП 9.2 Історія угорського народу (Нові часи)	ППП 9.2 Історія угорського народу (Нові часи)	ППП 8.3 Історія України (Новітні часи)	ППП 9.3 Історія угорського народу (Новітні часи)	ППП 8.3 Історія України (Новітні часи)
ППП 4.1 Всесвітня історія (Історія Стародавнього світу)	ППП 10. Педагогіка	ППП 9.2 Історія угорського народу (Нові часи)	ППП 11. Теорія та методика навчання історії	ППП 15. Основи історії суспільства та політики	ППП 9.3 Історія угорського народу (Новітні часи)	ППА 1. Педагогічна практика	ППП 9.3 Історія угорського народу (Новітні часи)
ППП 5. Сучасні інформаційні технології в історії	ППА 1. Педагогічна практика	ППП 10. Педагогіка	ППП 13. Основи музеології та архівознавства	ППА 1. Педагогічна практика	ППА 1. Педагогічна практика	ВД12	ППА 2. Переддипломна практика
ППП 6. Історія первісного суспільства	ВД2	ППП 11. Теорія та методика навчання історії	ППП 14. Громадянська освіта в школах України	ВД7	ВД9	ВД13	ППА 3. Атестація
ППП 7. Історичне краєзнавство	ВД3	ППП 12. Основи наукових досліджень	ППА 1. Педагогічна практика	ВД8	ВД10		ВД14
ВД1	ВД4	ВД5	ВД6		ВД11		ВД15

Цикл загальної підготовки (ЗП)	Цикл професійної підготовки (ППП)	Практична підготовка та атестація (ППА)	Дисципліни вільного вибору студента (ВД)
--------------------------------	-----------------------------------	---	--